

ЛИТОВСКИЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФИЦИАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА.

№

79.

KURJER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Вторникъ. 4-го Октября — 1838 — Wilno. Wtorek. 4-go Października.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Вильна.

По удостоенію Конференціи Императорской Виленской Медико Хирургической Академіи, нижепоименованные студенты Медицины и Ветеринарные ученики, отличившіеся въ истекшемъ 1837 учебномъ году, превосходными успѣхами въ наукахъ и благороднымъ поведеніемъ, получили слѣдующія награды: вновь выпущенные, изъ Казенныхъ воспитанниковъ, Лѣкари 1-го отдѣленія: Фердинандъ Томашевскій, золотую медаль; Михайлъ Радкевичъ и Францъ Ольшевскій свидѣтельство на золотую медаль; Адамъ Домбровскій и Генрихъ Нендзкій, серебрянныя медали; изъ вольнослушателей: Францъ Викшемскій золотую медаль; Граціанъ Горскій и Станиславъ Викшемскій серебрянныя медали: книгами же награждены, остающіеся нынѣ въ Академіи студенты: V-го Медицинскаго класса, Антонъ Боневскій, Людвикъ Ходковскій; IV-го Медицинскаго класса изъ Казенныхъ воспитанниковъ: Брониславъ Машевскій и Отгонъ Машевскій, изъ вольнослушателей: Юлій Тицѹсъ и Александръ Цимерманъ; изъ III-го Медицинскаго класса: Казенный воспитанникъ Александръ Жабчинскій и вольнослушатель Ромуальдъ Ржонвицкій; изъ II-го Медицинскаго класса: вольнослушатель Евстафій Ельскій, изъ II-го Ветеринарнаго класса: вольнослушатель Яковъ Шаповскій; изъ III-го Ветеринарнаго класса: Казенный воспитанникъ Антонъ Яблонскій; награждены же Ветеринарными инструментами: вольнослушатели изъ этогожь класса: Осипъ Гедройцъ, Адамъ Крушевскій, Осипъ Лукіанскій и Осипъ Олехновичи.

Ученый Секретарь Ординарный Профессоръ Статскій Совѣтникъ Э. Эйхвальдъ.

Письмоводитель Конференціи и Архиваріушъ Тит. Совѣтникъ М. Карловичъ.

Санктпетербургъ, 25-го Сентября.

14-го Сентября, въ шестомъ часу по полудни, Его Императорское Высочество Наслѣдникъ Цесаревичъ изволилъ отправиться изъ Потсдама въ дальнѣйшее путешествіе, чрезъ Мюнхенъ, въ Италію.

15 го числа Государь Императоръ, вмѣстѣ съ Его Величествомъ Королемою, присутствовалъ на маневрѣ войскъ, расположенныхъ въ Берлинѣ, Потсдамѣ и Шпандау. Обѣдъ былъ въ Загородномъ Дворцѣ Грюневальдѣ, на которомъ изволили также находиться Государыня Императрица и Ихъ Императорскія Высочества Великія Княжны, откуда, вмѣстѣ съ Государемъ Императоромъ, прибыли въ Берлинъ, гдѣ и останутся до отъѣзда въ Россію. — 16 ч, Его Величество присутствовалъ на маневрѣ тѣхъ же войскъ.

Вечеру Ихъ Величества и Ихъ Высочества изволили быть въ театрѣ.

17-го числа Ихъ Величества и Ихъ Высочества изволили быть на завтракъ и балъ у Его Величества Короля, данномъ въ Шарлоттенбургскомъ дворцѣ.

— Высочайшими Грамотами, 17-го Августа, Всемилостивѣе пожалованы Кавалерами ордена Св. Анны 1-й степени, состоящій по Арміи, Военный Начальникъ Краковской Губерніи, Генераль-Маіоръ

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

WILNO.

Stosownie do postanowienia Konferencyi Cesarzkiej Wileńskiej Medyko Chirurgicznej Akademii, niżej wyrażeni studenci Medycyny i uczniowie Weterynaryi, którzy się odznaczyli w upłynionym 1837 r. szkolnym, celującymi postępami w naukach i dobrém prowadzeniem się, otrzymali nagrody następujące: Skarbowi wychowawcy, Lekarze 1-go Oddziału, którzy ukończyli nauki: Ferdynand Tomaszewski, medal złoty, Michał Radkiewicz, Franciszek Olszewski, świadectwo na medal złoty; Adam Dąbrowski i Henryk Nendzki, srebrne medale, z wolnych słuchaczów: Franciszek Wikszemski, medal złoty; Gracyan Górski i Stanisław Wikszemski, medale srebrne. Książkami zaś zostali nagrodzeni zostający teraz w Akademii studenci: V-ej klasy Medycznej, Antoni Boniecki, Ludwik Chodkowski, IV-ej klasy Medycznej, z uczniów skarbowych: Bronisław Maszewski i Antoni Maszewski; z wolnych słuchaczów: Julian Tycius i Alexander Zimmermann; z III-ej klasy Medycznej: Uczniowie skarbowi: Alexander Zabczyński i z wolnych słuchaczów Romuald Rząśnicki; z II-ej klasy Medycznej: z wolnych słuchaczów Eustachy Jelski. Z II-giej klasy Weterynaryjnej: wolny słuchacz Jakób Szpakowski; z III-ej klasy Weterynaryjnej: Uczeń skarbowy Antoni Jabłoński; Instrumentami Weterynaryjnemi nagrodzeni: wolni słuchacze z tejże klasy: Józef Giedrojc, Adam Kruszewski, Józef Łukjański i Józef Olechnowicz.

Uczony Sekretarz Zwyczajny Professor Radzca Stanu E. Eichwald.

Pismowodzca Konferencyi i Archiwaryusz Radzca Honorowy M. Karłowicz.

Sankt-Petersburg, 25-go Września.

Dnia 14-go Września, o godzinie szóstej z południa, Jego Cesarzka Wyokość Nastezca Cesarzewicz, raczyły wyjechać z Potsdamu w dalszą podróż, przez Monachium do Włoch.

D. 15-go Cesarz Jego Mość, razem z Najjaśniejszym Królem Jego Mością, znajdował się na manewrach wojsk, rozłożonych w Berlinie, Potsdamie i Spandau. Obiad był w letnim pałacu Grünewald. Na obiedzie raczyły się znajdować także Najjaśniejsza Cesarzowa Jej Mość i Ich Wysokości Wielkie Xiężniczki, skąd, razem z Cesarzem Jego Mością, przybyły do Berlina, gdzie pozostaną aż do wyjazdu do Rossyi. — D. 16-go Cesarz Jego Mość był na obrótach tychże wojsk.

Wieczorem Najjaśniejsi Państwo i Ich Wysokości raczyli być na teatrze.

Dnia 17-go Najjaśniejsi Cesarstwo Ich Mość i Ich Wysokości raczyli być na śniadaniu i balu u Króla, danym w pałacu Charlottenbourgskim. (G.S.P.)

— Przez Najwyższe Dyplomata, 17-go Sierpnia, Najtaskawiej mianowani Kawalerami Orderu Sw. Anny 1-go stopnia, liczący się w Armii, Wojskowy Naczelnik Gubernii Krakowskiej, Jenerał-Major Bolen 1-szy,

Боленъ 1-й, Исправляющій должность Начальника Штаба 4-го Пѣхотнаго Корпуса, Инженеръ-Генераль-Маіоръ Крузе, и состоящій при Главнокомандующемъ Дѣйствующею Арміею, Генераль-Маіоръ Прянишниковъ. (Р. Инв.)

— Высочайшими Грамотами, Всемилостивѣе пожалованы Кавалерами: Ордена Св. Станислава 1-й степени: Академикъ Императорской Академіи Наукъ, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ Френъ, и 2-й степени: управляющій собственною Канцеляріею Министра Финансовъ по секретной части, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ Кранихфельдъ.

— Высочайшими Именными Указами, данными Капитулу Россійскихъ Императорскихъ и Царскихъ Орденовъ, въ 9-й день минувшаго Августа, Всемилостивѣе пожалованы Кавалерами Императорскаго и Царскаго Ордена Св. Станислава 3-й степени: 28-го Флотскаго экипажа Командиръ Тендера Скорый, Лейтенантъ Кислинскій 1-й, въ воздаяніе отличной рвительности, самоотверженія и храбрости, оказанныхъ при нападеніи Горцевъ на экипажи военныхъ судовъ, претерпѣвшихъ крушеніе, 30 Мая сего года, на Сѣверовосточномъ берегу Чернаго моря, и Командиръ Довскаго Казачьяго Н. 2 полка, Подполковникъ Епифановъ, въ воздаяніе отличнаго мужества и храбрости, оказанныхъ въ дѣлахъ противу Горцевъ въ 1837 году. (Р. И.)

— 19-го Сентября, прибылъ сюда изъ разныхъ Губерній, Г. Министръ Народнаго Просвѣщенія, Дѣйствительный Тайный Совѣтникъ Уваровъ. (А. В.)

Окончаніе договора заключеннаго 26 го Апрѣля между Его Величествомъ Императоромъ Всероссійскимъ и Его Величествомъ Королемъ Шведскимъ и Норвежскимъ.
ОСОБЫЙ ТАРИФЪ.

Товарамъ, кои суть произведенія земли или промышленности Финляндіи и вывозятся въ Швецію.

Товары	Число, вѣсъ, мѣра, цѣна.	Привозн. пош., кои имѣютъ быть взимаемы въ Швец. по 20 Декаб. 1841 (1 января 1842).		привозн. пош., кои имѣютъ быть взимаемы въ Швец. по 20 Декаб. 1841 (1 января 1842).	
		рих.	скру	ри.	скру
Скотъ: быки	Съ штуки.	4	24	5	—
коровы и молодой скотъ	тожь.	2	44	3	—
Телята	тожь.	2	—	2	10
Бараны	тожь.	—	32	—	36
Свиньи	тожь.	1	32	1	36
Лошади	тожь.	6	—	8	—
Масло коровье	Съ 1 лиспун.	—	26	8	32
Дрова	Съ саж. въ				
Березовыя,	4 ар. длины,	—	16	—	18
другія.	3 выш. и 1 1/2 ширины.	—	14	—	16
Сало свиное соленое или копченое	Съ 1 лиспун.	—	24	—	32
Рыба соленая: семга	Съ 1 бочки.	1	20	1	28
Рожь Вазская и Нидландская не свѣше 6,000 боч. въ годъ.	Съ 1 бочки.	—	32	—	32
Ткани: Тесма льняная	Съ цѣны 100 шв. бан. Рик.	6	—	8	—
Платки носовые	Съ дюжины.	—	8	—	12
Холстъ хрищевой не крашеный	Съ аршина.	—	6	—	1
Полотно льняное не крашеное	тожь.	—	8	—	1 6
Полотно парусное	тожь.	—	3	—	4
Сукно сермяжное	тожь.	—	2	8	3 4
Суда большія и малыя съ оснасткою	Съ цѣны 100 Шв. бан. Рик.	5	—	6	—
Стекло: стекла оконныя, бутылки, стклянки и проч.	тожь.	12	—	15	—
Солонина и языки бычачьи, бараньи и сѣвер. оленей	Съ бочки.	3	8	3	32

(Подп.) Графъ Левъ Поточкій. (М. П.)
(Подп.) Л. Гаартманъ. (М. П.)
(Подп.) Баронъ Давидъ Шульценгеймъ. (М. П.)
(Подп.) К. Д. Скогманъ. (М. П.)

Sprawujący Obowiązek Naczelnika Sztabu 4-go Korpusu Piechoty, Jenerał-Major Inżynierji Kruse, i zostający przy Głównodowodzącym Armią Działającą, Jenerał-Major Prjanisznikow. (R. In.)

— Przez Najwyższe Dyplomata, Najtąskawiej mianowani Kawalerami: Orderu Sw. Stanisława 1-go stopnia: Akademik Cesarzski Akademii Nauk, Rzeczywisty Radzca Stanu Frähn; i 2-go stopnia: Zarządzający własną Kancellaryą Ministra Skarbu w wydziale tajnym, Rzeczywisty Radzca Stanu Kranichfeld.

— Przez Najwyższe Imienne Ukazy, do Kapituły Rosyjskich Cesarzkich i Królewskich Orderow, w dniu 9-m zeszłego Sierpnia, Najtąskawiej mianowani Kawalerami Cesarzskiego i Królewskiego orderu Sw. Stanisława 3-go stopnia: 28-go ekwipażu Floty Dowódca Tendera „Skoryj“ Porucznik Kisiński 1-szy, w nagrodę odznaczającej się odwagi, poświęcenia się i mężstwa; okazanych przy napadzie Górali na ekwipaże okrętów wojennych, które doznały rozbitcia, 30-go Maja roku teraźniejszego, na północno wschodnim brzegu Morza Czarnego, i Dowódca Dońskiego N. 2-go półku Kozackiego, Podpółkownik Epfanow, w nagrodę odznaczającej się waleczności i mężstwa, okazanych w bitwach z Góralami w roku 1837. (R. In.)

— Dnia 19-go Września, przybył tu z różnych Gubernij, P. Minister Narodowego Oświecenia, Rzeczywisty Radzca Tajny Uwarow. (G. S. P.)

ДОКОНЧЕНІЕ ТРАКТАТУ ЗАВАНЕГО 26-ГО КВІЕТНЯ МІЕДЪ НАЙJAŚНІЕJШЫМЪ СЕСАРЕМЪ ВСЕЧ-РОССІЯ А НАЙJAŚНІЕJШЫМЪ КРÓЛЕМЪ ШВЕДСКИМЪ І NORWЕГСКИМЪ.
TARYFFA OSOБNA
ТОВАРÓВЪ, КТÓРЕ СЯ РОСХОДЕНІА ЗІЕМІ ЛУБ ПРІЕМЫСЛУ ФІНЛЯНДІЯ І ВЪВОДЯТЪ СЕБѢ ДО ШВЕЦІЯ.

Товары	Личба, вага, мѣра, цена.	Poszliny wozy, które mają być pobierane w Szwecji od 20 Gr. do 20 Gr. (1 stycznia 1842) roku		poszprywoz., które mają być pobierane w Szwecji od 20 Gr. do 20 Gr. (1 stycznia 1842) roku	
		riks	skrun	ri.	skrun
Byдто: Woły	Od sztuki.	4	24	5	—
Krowy i młode byдто	также.	2	44	3	—
Cieleта	также.	2	—	2	10
Barany	также.	—	32	—	36
Swinie	также.	1	32	1	36
Konie	также.	6	—	8	—
Масло	od 1 лиспун.	—	26	8	32
Drwa	Od sążnia 4				
Brzozowe,	arsz. długości.	—	16	—	18
inne	3 wysokości i 1 1/2 szerokości.	—	14	—	16
Ślonina solona lub wędzona	od 1 лиспун.	—	24	—	32
Ryba solona sigga	od 1 becзki.	1	20	1	28
Zyto Wazowskie i Nylańskie nie więciej nad 6,000 becз. na rok.	Od 1 Becзki.	—	32	—	32
Tkaniny: Taśmy lniane	Od ceny 100 szw. ban. Rik.	6	—	8	—
Chustki do nosa	Od tuzina.	—	8	—	12
Płótno zgrzebne nie farbowane	Od arszyna.	—	6	—	1
Płótno lniane nie farbowane	также.	—	8	—	1 6
Płótno żaglowe	также.	—	3	—	4
Sukno siermiężne	также.	—	2	8	3 4
Stalki wielkie i małe z narzędzeniem	Od ceny 100 Szw. Ban. rik.	5	—	6	—
Szкto: szkto okienne, butelki, szklanki i t. d.	также.	12	—	15	—
Ślonina i ozory wołowe, baranie i reniferow	Od becзki.	3	8	3	32

(Podp.) Hrabia Leon Potocki. (M. P.)
(Podp.) H. Haartmann. (M. P.)
(Podp.) Baron Dawid Schultzenheim. (M. P.)
(Podp.) K. D. Skogmann. (M. P.)

ОСОБЫЙ ТАРИФЪ.

ТОВАРАМЪ, КОИ СУТЬ ПРОИЗВЕДЕНІЯ ЗЕМЛИ ИЛИ ПРОМЫШЛЕННОСТИ ШВЕЦІИ И ВЫВОЗЯТСЯ ВЪ ФИНЛЯНДІЮ.

	Число, вѣсъ, мѣра, цѣна.	Привозн. пош. кои имѣютъ въ Финл. взиматьс. съ 20дек въ Финл. 1841(ян. до 20 Дек. 1842). 1844(ян. 1845).	Привозн. имѣютъ въ Финл. взиматьс. съ 20дек въ Финл. 1841(ян. до 20 Дек. 1842). 1844(ян. 1845).		
			Руб.	Коп.	
Сталь	Съ цѣны 100 руб. сер.	2	—	5	—
Квасцы	Съ бочки.	—	30	—	35
Пиво, портеръ и крѣпкое пиво.	Съ цѣны 100 руб. сер.	4	—	6	—
Мука пшеничная	Съ 1 лиспун.	—	5	—	8
Жельзо: жельзо полосное, болтовое, обручное жельзо, жельзо листовое	Съ цѣны 100 руб. сер.	6	—	8	—
Жельзо вороненое всякое. котлы, сковороды и литыя жельзные издѣлія.	тожь.	2	50	5	—
Фарфоръ, фаянсъ бѣлый или рисованный	тожь.	3	—	5	—
Чердиль	тожь.	6	—	8	—
Сахаръ въ головахъ	тожь.	12	—	15	—
Табакъ курительный	Съ бочки.	—	50	—	60
Ткани: полотно льняное	Съ цѣны 100 руб. сер.	10	—	12	—
косынки и платки шелковые	Съ 1 лиспун.	1	45	1	85
косынки бумажныя набивныя	тожь.	1	75	2	20
сукна и другія шерстяныя издѣлія	Съ аршин.	—	2	—	5
Купоросъ зеленой или жельзной издѣлія	Съ цѣны 100 руб. сер.	10	—	12	—
Стокгольмъ 26 Апрѣля (8 Мая) 1838 года.	тожь.	6	—	8	—
	Съ 1 лиспун.	—	10	—	12

(Подп.) Графъ Левъ Поточкій. (Подп.) Баронъ Давидъ Шульценгеймъ. (М. П.) (М. П.)
 (Подп.) Л. Гаартманъ. (Подп.) К. Д. Скогманъ. (М. П.) (М. П.)

Въ теченіе Августа мѣсяца протѣхало по Царско-Сельской жельзной дорогѣ, между С. Петербургомъ и Царскимъ Селомъ 73,191, и между Царскимъ Селомъ и Павловскомъ 26,088 пассажировъ, и выручено 126,504 руб. 97 коп.—Со времени же открытія дороги, то есть съ 4-го Апрѣля сего года, въ теченіе мѣсяца протѣхало между С. Петербургомъ и Царскимъ Селомъ 287,643 пассажира; въ числѣ коихъ протѣхало ежедневно до 1,000 человекъ простаго народа. Это удивительное движеніе происходитъ между столицей и Царскимъ Селомъ, гдѣ не существуетъ никакихъ особенныхъ побужденій къ большому сообщенію. Что же будетъ, когда обѣ столицы соединятся жельзною дорогою? когда Москва будетъ перенесена на берега Балтійскаго моря, а С. Петербургъ — поставленъ посреди Россіи? Въ то время исчезнетъ большая часть неудобствъ, происходящихъ отъ нашего географическаго положенія, и такимъ образомъ умъ человѣческой восторжествуетъ надъ препятствіями, казавшимися донынѣ непреодолимыми. Подивимся чудесамъ духа изобрѣтательности, отвергнемъ мелочныя возраженія и предрассудки, возстающіе еще противъ исполненія сего предпріятія, и не станемъ, подобно посѣтителю Кунсткамеры, останавливать нашихъ взоровъ на таракашкахъ и букашкахъ, теряя изъ виду стоящаго предъ нами слова.

По случаю опубликованія отчета Г. Министра Народнаго Просвѣщенія за 1837 годъ, напечатано въ Сѣверной Пчелѣ слѣдующее:

Отчеты, которые Министерство Народнаго Просвѣщенія печатаетъ ежегодно о своихъ дѣйствіяхъ, принадлежатъ къ самымъ важнымъ и любопытнымъ документамъ нашего времени. Отчетъ за 1837 годъ, безъ сомнѣнія, находится уже въ рукахъ всѣхъ мыслящихъ людей въ Россіи, и всѣми будетъ оцененъ по достоинству. Въ блистательной картинѣ видимъ мы тутъ повсемѣстное развитіе, умственныхъ силъ Государства, безпрерывное и быстрое умноженіе учебныхъ заведеній всѣхъ степеней, и разительное возрастаніе числа людей, которыхъ щедрая и твердая рука Правительства надѣляетъ благами дарами просвѣщенія; оживленную, добросовѣстную дѣятельность ученыхъ сословій и успешное выполненіе обширныхъ предпріятій въ области наукъ на пользу общую. Но мы не намѣрены входить въ подробное раз-

ОСОБНА ТАРИФФА

ТОВАРАМЪ, КТОРЕ СЪ ПОХОДЖЕНІЯ ЗІЕМІ ЛИБ ПРІЗЕМСЮ ШВЕЦІИ І ВЫВОЗЯ СІЯ ДО ФИНЛЯНДІИ.

	Liczba, waga, miara, cena.	Poszliny przywozowe, które mają się pobierać w Finlandyi do 20 Grudnia 1841 (1-go stycznia 1842).	Poszliny przywozowe, które mają się pobierać w Finlandyi do 20 Grudnia 1841 (1 Stycznia 1842).		
			Rub	Kop.	
Stal	Od ceny 100 rub. srebr.	2	—	5	—
Hałun	Od beczki.	—	30	—	35
Piwo, porter, i piwo mocne	Od ceny 100 rub. sr.	4	—	6	—
Mąka pszenna	Od 1Lispund.	—	5	—	8
Żelazo: żelazo sztabowe, wprętach, obreczowe	Od ceny 100 rub. sr.	6	—	8	—
żelc, gwoździe, kotwice, blacha	także.	2	50	5	—
wszelkie żelazo poczernione	także.	3	—	5	—
kotły, patelnie i lane wyroby żelazne	także.	6	—	8	—
Porcelana, fajans biały, lub rysowany	także.	12	—	15	—
Minia	Od beczki.	—	50	—	60
Cukier w głowach	Od ceny 100 rubli srebr.	10	—	12	—
Tytuń do palenia	Od 1Lispund.	1	45	1	85
Tabaka do zażywania	także.	1	75	2	20
Tkaniny: płótno lniane	Od arszyna.	—	2	—	5
kosyнки i chustki jedwabne. kosyнки bawełniane nabijane	Od ceny 100 rub. srebr.	10	—	12	—
Sukno i inne wyroby wełniane	także.	6	—	8	—
Koperwas zielony i żelazny	także.	6	—	8	—
Sztokolm 26 Kwietnia 1838 r. Maja 8 dnia.	Od 1Lispund.	—	10	—	12

(Podp.) Hrabia Leon Potocki. (Podp.) Baron Dawid Schultzenheim. (М. П.) (М. П.)
 (Podp.) H. Haartmann. (Podp.) K. D. Skogmann. (М. П.) (М. П.)

W ciągu miesiąca Sierpnia przejechało Carsko-Sielską koleją żelną, między Petersburgiem i Carskiem-Siołem 73,191, a między Carskiem-Siołem i Pawłowskiem 26,088 osób; zebrano zaś 126,504 rub. 97 kop. Od chwili otworzenia tej drogi, to jest: od dnia 4 Kwietnia r. b. w przeciągu mniej niż pięciu miesięcy, wpłynęło 514 541 rub. 82 kop., a przejechało między Petersburgiem i Carskiem-Siołem 287,643 osób, w tej liczbie codziennie blisko 1,000 ludzi prostego stanu. Takito zadziwiający ruch zachodzi między Siolicą a Carskiem-Siołem, gdzie nie masz żadnych szczególnych pobudek do wielkiej komunikacyi. Cóż dopiero będzie, gdy obie stolice połączone zostaną koleją żelazną? Kiedy Moskwa przeniesioną będzie na brzegi morza Baltyckiego, a Petersburg — postawiony pośród Rossyi? Wtenczas to zniknie większa część niedogodności, pochodzących z jeograficznego naszego położenia, i tym sposobem rozum ludzki odniesie zwycięstwo nad przeszkodami, które dotąd zdawały się niepokonanemi. Podziwiamy cuda ducha wynalazków, odrzucmy błahę spory i przesady, powstające jeszcze przeciwko wykonaniu tego przedsięwzięcia, nie zastanawiamy się podobnie tym, co zwiedzają gabinet naturalny, nad drobnymi owadami, mając przed oczyma słonia.

Z powodu ogłoszonego drukiem Sprawozdania Ministra Oświecenia publicznego z czynności roku 1837, czytamy w Pszczole Północnej, co następuje:

„Ogłaszane corocznie przez Ministerstwo Oświecenia publicznego zdanie sprawy z jego czynności, należą niezaprzeczenie do rządu najważniejszych i najciekawszych dokumentów współczesnych. Zdanie sprawy z r. 1837, znajduje się już zapewne w ręku wszystkich osób myślących w Rossyi, i wszyscy je godnie oceniają. Widzimy tam w świetnym obrazie rozwinięcie się sił umysłowych Państwa, ciągłe i szybkie pomnażanie się wszelkich zakładów naukowych, i uderzający wzrost liczby ludzi, których szczodroliwa i silna prawica Rządu uposaża błogiemu dary oświecenia; widzimy ożywiającą, sumienną czynność zgromadzeń uczonych i skuteczne wykonywanie rozległych przedsięwzięć na polu nauk, dążących do powszechnego pożytku.— Zresztą nie mamy zamiaru wchodzić w szczegółowe roztrząsanie wszystkiego, co w témże zdaniu sprawy na

смотряе всего замѣчательнаго, содержащагося въ Отчетѣ; остановимся на тѣхъ строкахъ въ немъ, которыя кажутся намъ важнѣе всего, и конечно, вмѣстѣ съ нами, покажутся такими всѣмъ благомыслящимъ, всѣмъ, кто любитъ и понимаетъ настоящую пользу отечественнаго образованія.

„Съ благословеніемъ Всевышняго, и подъ державною рукою Вашего Величества, говоритъ Г. Министръ Народнаго Просвѣщенія, новый какъ будто духъ поселился въ возрастающихъ поколѣніяхъ: все въ публичныхъ заведеніяхъ кипитъ новою жизнію; все течетъ къ цѣли высшаго, правильнѣйшаго образованія. Не утративъ ничего изъ выгодъ просвѣщенія Европейскаго, наследственно намъ переданнаго мы чуждаемся заблужденій онаго; мы становимся менѣе преступными къ его обольщеніямъ.“ Это откровенное свидѣтельство наблюдателя, котораго зоркій и вѣрный взглядъ неуспѣшно слѣдитъ ходъ умственнаго развитія молодаго поколѣнія, предметъ его попеченій, и по священной обязанности, и по влеченію сердца; это свидѣтельство, данное предъ лицомъ Государя и предъ отечествомъ, отзовется утѣшеніемъ и ободреніемъ во всѣхъ сословіяхъ и возрастахъ. Еще незадолго предъ симъ иностранцы смотрѣли съ какимъ-то холоднымъ презрѣніемъ на развитіе нашего просвѣщенія, полагая, что подъ наружными формами не кроется ничего существеннаго, и уподобляя его одеждѣ, не по росту шитой, которая съ трудомъ только скрываетъ наготу природную. Теперь логика этихъ недоброжелателей Россіи приняла другое направленіе. Не смѣя далѣе утверждать, что попеченіе Русскаго Правительства о народномъ образованіи не имѣетъ успѣха, или что сіе важное орудіе ускользнуло изъ его рукъ, они силятся увѣрить, будто бы этотъ моментъ, для Россіи столь блестятельный и благотворный, не можетъ быть продолжителенъ. Принужденные сознаться, что Правительство предприняло дѣло великое, они между тѣмъ говорятъ, что успѣхъ въ немъ, уже пріобрѣтенный досель, по ихъ словамъ, умѣемъ искусно пользоваться обстоятельствомъ, не оставивъ по себѣ слѣдовъ глубокихъ и неизгладимыхъ; что ничто не въ силахъ остановить вліянія разрушительныхъ (на ихъ языкъ, благодѣтельныхъ) началъ, которыя изъ Западной Европы безпрестанно дѣйствуютъ на умы юнаго поколѣнія. Однимъ словомъ, они обѣщаютъ близкое паденіе всему тому, что мы создаемъ съ такими усиліями; имъ хотѣлось бы поколебать собственное наше вѣрованіе въ самобытность народныхъ нашихъ началъ.

Мы, въ свою очередь, можемъ и имѣемъ святое право улыбкой равнодушія и презрѣнія отвѣчать на лукавыя умствованія обманутаго въ своихъ ожиданіяхъ недоброжелательства; мы слышимъ свидѣтельство, которое торжественно уличаетъ въ несправедливости предреканія вражды безсильной; мы сами видимъ явное ихъ опроверженіе въ тысячѣ фактовъ неоспоримыхъ, очевидныхъ. Вездѣ и всѣмъ замѣтно благородное стремленіе къ образованности основательной, но вмѣстѣ съ тѣмъ самобытной и независимой. Великое это дѣло, конечно, не есть дѣло мгновеннаго успѣха: оно требуетъ усилій постоянныхъ и напряженныхъ, „терпѣнія до конца.“ Но мы ли, наше ли Русское юношество, устращится подвига, хотя труднаго, но великаго?

Вамъ юноши и отроки Русскіе, преимущественно должно принять къ сердцу слова, сказанныя о насъ у трона вашего Великаго Государя; вамъ предлежитъ оправдать и исполнить на дѣлѣ ожиданія Правительства, которое, уготовивъ для васъ свѣтлые и расчищенные пути къ святилищу знанія и образованія истинно Русскаго, — приглашаетъ васъ слѣдовать послушно и охотно его указаніямъ, и не отвлекаясь приманчивыми призраками ложныхъ началъ, мирно посвятить себя тихому труду совершенствованія ума и сердца. Благодатенъ и славенъ этотъ трудъ, на совершеніе котораго вы призваны; завидны удѣлы ваши, на твердой основѣ православія, самодержавія и народности, основѣ, заложенихъ предусмотрительностию Правительства, воздвигнутъ, по мудрому его предначертанію, новое зданіе народной словесности самостоятельнаго вѣдѣнія, и свести въ него все чистое золото Европейскихъ познаній, отдѣленное отъ примеси мечтативъ несбыточныхъ и пагубныхъ. Безпрерывныя и неутомимыя усилія ожидаютъ васъ; но силы для нихъ почерпнете вы въ полномъ, ни какими вышними внушеніями непоколебимомъ убѣжденіи въ важности вашей обязанности; но награду за нихъ найдете въ образованности основательной и правильной, которая одна можетъ умирить тягостное безпокойство ума и колебаніе мыслей. Къ этому твердому убѣжденію должна присоединиться увѣренность, что всякое образованіе умственное заземлетъ животворную и благотворную свою силу отъ чистоты нравственной, отъ обра-

уважъ заслуживаетъ; застановимъ сія только надъ теми мѣстами, które zdają się nam być najważniejszymi, i które są takie przyznają niezaprzeczenie wspólnie z nami wszyscy dobrze myślący, wszyscy, którzy tylko miłują i pojmują istotną korzyść oświaty krajowej.

„Z błogosławieństwa Najwyższego, a pod władczą dłonią WASZEJ CESARSKIEJ MOŚCI, — (słowa są P. Ministra Oświecenia Publicznego) — nowy niejako duch zakrzewił się we wzrastających pokoleniach: — wszystko w zakładach publicznych nowem wre życiem; wszystko bieży do celu wyższego, systematyczniejszego wykształcenia. Nie postradawszy nic z korzyści oświaty Europejskiej, dziedzicznie nam przekazanej, unikamy jej błędów i stajemy się mniej dostępnymi jej złudzeniom.“ Szczęre to świadectwo dostrzegacza, którego przenikający i pewny rzut oka bez ustanku śledzi bieg umysłowego kształcenia się młodego pokolenia, przedmiot jego pieczy, ze względu na poręczony mu święty obowiązek, i w skutek pociągu jego serca; to świadectwo, dane przed MONARCHĄ i przed ojczyzną, wywoła odgłosy pociechy i pokłasków we wszystkich stanach i wiekach. — Niedawno jeszcze cudzoziemcy patrzyli z niejaką zimną pogardą na rozwijanie się naszego oświecenia, twierząc, że to pod zewnętrznymi formami nie ukrywa nic istotnego, i przyrównywali je do skrojonego nie na wzrost odzienia, które zaledwo nagość naturalną osłania. Teraz logika tych zawistników Rosyji, inny kierunek wzięła. Nie śmiejąc dłużej utrzymywać, że troskliwość Rządu Rosyjskiego o oświatę publiczną nie bierze skutku, lub, że tenże ważne to narzędzie z rąk swych uronił, siłą się na to, by wmówić, że ta chwila dla Rosyji, tak świetna i dobroczynna, długo trwać nie może. Zmuszeni wyznać, że Rząd przedsięwziął rzecz wielką, mówią zarazem, że powodzenie jej, dotychczas już osiągnięte, za pomocą, jak twierdzą, umiejętności zręcznego korzystania z okoliczności, nie zostawi po sobie śladów głębokich i niezatarzonych, tudzież, że nic nie zdoła wstrzymać wpływu zgubnych (a w ich języku: dobroczynnych) zasad, jakie w Europie zachodniej ustawicznie działają na umyły młodego pokolenia. Słowem: wróżą oni bliski upadek temu wszystkiemu, co my z tylą usiłowaniami wznosimy; chcieliby zachwiać naszą wiarę w samoistność naszych zasad narodowych.

Lecz i my też z kolei, możemy i mamy do tego święte prawo, uśmiechem obojętności i wzgardy odpowiedzieć na chytre mędrkowanie zawiedzionego w swych oczekiwaniach niechęci; słyszymy świadectwo, przekonywające uroczysto o fałszywości przepowiedni bezsilnej nienawiści; sami widzimy jawne jej zabicie w tyśiącu faktów niezaprzeczonych, oczywistych. Wszędy i wszystkim widoczne jest szlachetne dążenie do wykształcenia gruntownego, a zarazem samoistnego i niezawistego. Wielkie to dzieło, nie jest dziełem chwilowego powodzenia, wymaga usiłowań ciągłych i natężonych, „wytrwania do końca.“ — Ale czyliż my, lub nasza młodzież Rosyjska ustrasz się przedsięwzięciem, trudnym wprawdzie, lecz wielkiem?

Wzrastająca i dorosła młodzież Rosyjska! tyś przede wszystkim powinna zachować w sercu, wyrzeczone o tobie wyrazy przed tronem twego WIELKIEGO MONARCHY; tyś winna usprawiedliwić i zjść oczekiwania Rządu, który, przygotowawszy dla ciebie widne i utrowane drogi do świątyni wiadomości i ukształcenia prawdziwie Rosyjskiego, — wzywa cię do postępowania w postuszeństwem i z ochotą za jego wskazaniem, i do spokojnego poświęcenia się cichej pracy około udoskonalenia umyłu i serca, nie uwodząc się wabięciami mamiłkami fałszywych zasad. Błogosławiona i chwalebna ta praca, do której jesteś wezwana; godny zazdrości udział twój wzniesienia na niezachwianych podporach prawowierności, samowładztwa i narodowości, podporach przez przezorność Rządu położonych, nowej budowy literatury narodowej i samobytniej oświaty, i zgarńnienia do niej wszytkiego czystego złota znajomości Europejskich, odłączonego od przymieszania marzeń zgubnych i do ziszczenia niepodobnych; czekają cię bezprześcienne i niezmordowane usiłowania, ale doda ci siły przekonanie o ważności twego obowiązku, zupełnie i żadnymi podszeptami zewnętrznymi niezachwiane, a nagrodę za to znajdziesz w gruntownem i porządnem ukształceniu, które samo tylko może uciszyć dręczący niepokój umyłu i zachwianie się myśli. — Z tém żywym przekonaniem łączyć się powinna ta pewność, że każde ukształcenie umysłowe czerpie swą ożywną i błogą siłę w czystości moralnej, w ukształceniu moralnem. Pod temi tylko dwoma warunkami staje się podobnem osią-

зованія моральнаго. Только подъ этими двумя условіями становится возможнымъ достиженіе той возвышенной цѣли, на которую указываетъ вамъ заботливая мудрость Правительства; только благодушное преданіе своей воли, волю высшей, правничей вами, избавитъ васъ отъ опасности совратиться съ прямого и ровнаго пути на стезю пагубныхъ заблужденій. — Но мы не сомнѣваемся ни минуты въ нашемъ юношестве: дружно, усердно станете оно трудиться надъ „дѣломъ для вѣковъ“, оно пойдетъ по стезѣ, на которую призываетъ его благо отечества, и слѣдовательно его собственное благо, — пойдетъ бодро и доврчиво, напутствуемое одобрительнымъ вниманіемъ Царя, и руковождаемое просвѣщеннымъ исполнителемъ благихъ Его намѣреній. (О.Г.Ц.П.)

По извѣстіямъ, полученнымъ изъ многихъ Губерній, жатва хлѣба затруднялась непрерывными дождями и вообще ненастною погодою. Изъ Орла пишутъ отъ 14 Августа: „уборка озимыхъ хлѣбовъ еще не кончена. На корнѣ хлѣба и травы обещали изобильный урожай, но теперь это ожиданіе не исполняется. Дожди, которые продолжаются по нинѣ почти съ первыхъ чиселъ Іюля, препятствуютъ не только жать, но и перевозкѣ хлѣба на гумны, гдѣ хлѣба съ полей не успѣли убрать, онѣ стали въ копнахъ прорастать, и даже, чему были примѣры, цѣлыя скирды были пробиты дождями сверху до низу. Уборка яровыхъ хлѣбовъ также затрудняется сильными дождями. Во многихъ мѣстахъ не успѣли убрать всего сѣна и значительная часть необраннаго погнила.“

Подобныя извѣстія о помѣшательствѣ уборкѣ хлѣба отъ дождей получены изъ Калуги, Тулы, Пензы, Рязани, Тамбова, Нижняго Новгорода, Владиміра, Москвы, Новгорода и Пскова. Въ западныхъ губерніяхъ ненастная погода имѣла также дурное вліяніе на жатву озимаго хлѣба и на сѣнокосъ; объ этомъ пишутъ изъ Белострка, Вильны, Гродно, Минска, Могилева и Житомира. — Въ Курляндіи, жатва ржи болѣею частью окончена, а въ некоторыхъ мѣстахъ рожь еще не снята и невысыхла, потому что дожди, которые продолжаются около шести недѣль почти непрерывно, затруднили созрѣніе зерна. Пшеницы почти нѣтъ. Уборка сѣна также замедлилась отъ дождей и часть необраннаго сѣна испортилась.

Въ Крыму жалуются также на большое помѣшательство уборкѣ сѣна отъ дождей; хлѣба тамъ посредственны.

Въ Кіевской Губерніи жатва и уборка озимаго хлѣба, которая затруднялась перепавшими дождями, приходятъ къ окончанію. Урожай этого хлѣба по общимъ отзывамъ довольно хорошъ.

Изъ Полтавы пишутъ, что съ половины Іюля по 13 Августа дожди шли почти непрерывно и отъ того жатва еще не окончена.

По извѣстіямъ изъ Костромы и Саратова жатва озимаго хлѣба идетъ успѣшно.

Въ Симбирской Губерніи въ некоторыхъ уѣздахъ жатва производится благополучно, а въ другихъ препятствуютъ ей дожди.

Изъ Ярославля отъ 18 Августа пишутъ: „жатва озимаго хлѣба началась съ первыхъ чиселъ Августа и замедлялась частыми дождями; теперь, наступила хорошая, ясная погода и жатва должна скоро кончиться. Нынѣшняя рожь, вообще, живицомъ и соломою скуднѣе прошлогодней; но зерномъ крупнѣе, бѣлѣе и тяжеловѣснѣе. По отзывамъ хозяевъ, молотившихъ уже рожь, умолотъ ея гораздо лучше прошлогодняго; почему и ожидаютъ урожая хорошаго. Яровые хлѣба отъ дождей очень поправились; только на гористыхъ мѣстахъ отъ холодовъ и бывшей засухи, скудны. Ячмень начали жать.“

Въ Вяткѣ озимые и яровые хлѣба посредственны; уборка сѣна немного значительнѣе прошлогодней, но для жителей сѣна достаточно.

Отъ холода и продолжительныхъ дождей, наступившихъ съ конца Іюля, въ Архангельской Губерніи хлѣбъ мѣстами пропалъ, а сѣнокосъ затруднился и сѣно будетъ скудно.

Въ Олонецкой Губерніи стоитъ благоприятная погода для жатвы озимаго хлѣба.

Изъ Вологды отъ 24-го Августа пишутъ, что жатва озимаго хлѣба окончена и живица его посредственный. (К.Г.)

Одесса, 2-го Сентября.

Здѣсь получено недавно извѣстіе о смерти О-беръ-Гофмейстерины Двора Его Императорскаго Величества, Графини А. В. Браницкой, племянницы Князя Потемкина-Таврическаго; она скончалась въ преклонныхъ лѣтахъ 15-го истекшаго Августа, въ помѣстьи своемъ Бѣлой-Церкви. 27 Августа совер-

gnienie owego wzniesłego celu, który ci troskliwa mądrość Rządu wskazuje; tylko ufne poddanie woli swojej woli wyższej, która tobą rządzi, uchroni cię od niebezpieczeństwa zбоченія z prostej i równej drogi, na ścieżkę zgubnego obłąkania. — Lecz my ani na chwilę nie powątpiewamy o naszej młodzi: ochoczo, gorliwie, zacnie ona pracować około „sprawy dla wieków“; pójdzie torem, na który ją dobro ojczyzny, a tѣm samѣm i własne dobro wzywa, — pójdzie śmiało i ufnie, pod wpływem zachęcającej uwagi MONARCHY, i przewodnictwem światłego wykonawcy zbawiennych Jego zamiarów. (G.R.K.P.)

Podług wiadomości z wielu Gubernij otrzymanych, żniwo doznało przeszkody od nieustannych deszczow i wogólności od słyoty. Piszą z Orła pod 14-m sierpnia: „zbiór zboża ozimego jeszcze nieukończony. Na polu zboże i trawy obiecywały obfity urodzaj, ale teraz nadzieja ta nieuszcza się. Deszcze trwające dotąd prawie od pierwszych dni Lipca, przeszkadzają nie tylko żniwu, ale i zwiezieniu zboża do gumna; zboże, które nie zdołano zebrać z pola, zaczęło w kopach porastać, a nawet, czego były przykłady, całe brogi były skróś dżdżem przemoczzone. Zbiór jarzyny także doznał przeszkody od deszczow. W wielu miejscach nieuspiano zebrać wszystkiego siana, przez co znaczna część w pokosach zgniła.“

Podobne wiadomości o niepomyślnym zbiorze zboża z przyczyny deszczow, otrzymano z Kалуги, Тулы, Пензы, Рязани, Тамбова, Nowgorodu Niższego, Włodzimierza, Moskwy, Nowgorodu i Pskowa. W Guberniach zachodnich słyotna pogoda miała także zły wpływ na żniwo zboża ozimego i na sianokos; o tѣm donoszą z Białego-Stoku, Wilna, Grodna, Mińska, Mohylewa i Żytomierza. — W Kurlandyi, żyto powiększej części jest już zżęte, a w niektórych miejscach jeszcze nie zdjęte z pola i niedojrzałe dla tego, że deszcze od sześciu tygodni prawie nieustannie trwające, przeszkodziły dojrzaniu ziarna. Pszenicy prawie niema. Zbiór siana również spóźniony z przyczyny deszczow i część nie zebranego siana już jest zepsuta.

W Krymie również użalają się na przeszkody przez deszcz zrządzone w zebraniu siana, zboża tam mierne.

W Kijowskiej Gubernii żniwo i zbiór zboża ozimego, które doznały przeszkody od deszczow, już się kończą. Urodzaj tego zboża, jak wszyscy powiadają, dość dobry.

Donoszą z Połtawy, że od połowy Lipca do 13-go Sierpnia deszcz prawie bez ustanku padał, przez co żniwo jeszcze się nieukończyło.

Podług wiadomości z Kostromy i Saratowa żniwo zboża idzie pomyślnie.

W niektórych Powiatach Gubernii Symbirskiej żniwo odbywa się pomyślnie, a w niektórych deszcz przeszkadza.

Z Jarosławia pod dniem 18-m Sierpnia donoszą żniwo zboża ozimego rozpoczęło się od pierwszych dni Sierpnia, ale częstemi dżdżami było przerywane; teraz nastąpiła piękna pogoda, żniwo więc prędko powinno się ukończyć. Tegoroczne żyta, w ogólności, co do użętku i słyoty nędzniejsze od przeszło-rocznego; ale w ziarnie jest bujniejsze, bielsze, i więcej ma wagi. Podług opowiadania gospodarzy, którzy już żyto młócili, wymłot jego daleko jest lepszy od przeszlorocznego, dla tego też oczekują dobrego urodzaju. Jarzyna bardzo się od deszczow poprawiła; tylko na miejscach górzystych od zimna i byłej posuchy nędzne. Jęczmień żąć zaczęło.

W Wiatce zboże ozime i jare pośrednie; zbiór siana mało co lepszy od przeszlorocznego, ale dla mieszkańców siana wystarczy.

Od chłodu i długich deszczow, nastętych od końca Lipca, w Gubernii Archangielskiej zboże miejscami zginęło, sianokos doznaje przeszkody i siano złe będzie.

W Gubernii Ołoneckiej trwa pomyślna pogoda dla żniwa zboża ozimego.

Z Wołогды pod dniem 23-m Sierpnia donoszą: że żniwo zboża ozimego skończone i użętek mierny.

(G.H)

Одесса, 2-го Września.

Odebrano tu niedawno wiadomość o śmierci Wielkiej-Ochmistrzyni Dwora Jego Cesarskiej Mości Hrabiny Branickiej, siostrzenicy Xięcia Potemkina Tawryckiego, która, dożywszy lat późnych, zakończyła życie dnia 15 (27) Sierpnia, w dobrach swych Białej-Cerkwi. Dnia 27 Sierpnia (15 Września) metropolita

пена была Преосвященнымъ Митрополитомъ *Герасимомъ*, въ здѣшней Покровской церкви, павнизидя по усоншей, въ присутствіи питомцевъ дома призрѣнія сиротъ, основаннаго Одесскими дамами, подъ предсѣдательствомъ Графини Е. Кс. *Воронцовой*. Невозможно было безъ особеннаго волненія внимать трогательному пѣнію дѣтей, возносившихъ свой чистый, юный голосъ за упокоеніе души той, чья дочь всегда и всюду нечется о нихъ съ такою христіанскою заботливостію.

— Въ возданіе отличныхъ трудовъ и усердія къ службѣ, по представленію Министра Юстиціи и удостоенію Комитета Министровъ, Всемилостивѣйше пожалованы Статскіе Совѣтники, исправляющие должности Оберъ-Прокуроровъ Правительствующаго Сената: 1-го Отдѣленія 5-го Департамента *Карніолинъ-Пинскій*, и 2-го Департамента *Данзасъ*, въ Дѣйствительные Статскіе Совѣтники, съ утвержденіемъ ихъ Оберъ-Прокурорами означенныхъ Отдѣленія и Департамента. (О.Г.Ц.П.)

ИНОСТРАННЫМЪ ИЗВѢСТІЯМЪ.

П р у с с і я.

Штетинъ, 3-го Октября.

Вчера около 7-и час. вечера прибыли сюда на возвратномъ пути въ свое Государство Ихъ Величества Императоръ и Императрица Всероссійскіе съ Ихъ Императорскими Высочествами Великими Княжнами Марією, Ольгою и Александрою Николаевнами, въ сопровожденіи Е. Кор. Выс. Кронпринца. (А.Р.С.З.)

Г е р м а н і я.

Нюрнбергъ, 30-го Сентября.

Его Императорское Высочество Великій Князь Наслѣдникъ Всероссійскій, предпринявшій 26 ч. путь изъ Потсдама, чрезъ Алтенбургъ и Лейпцигъ въ Мюнхенъ, и вчера переночевавъ въ Пегницъ, сегодня въ 2 часа по полудни сюда прибылъ, и остановился въ Баварской гостинницѣ. Послѣ обѣда Его Высочество прогуливался по городу. Завтра отправляется въ дальнѣйшій путь. Его Высочество соблюдая строгое инкогнито, путешествуетъ подъ именемъ Графа Бородинскаго въ сопровожденіи свиты изъ 24 особъ, между которыми находится Князь Ливенъ, Барятинскій и Долгорукій и Ген. Адъютантъ Кавелинъ. (А.Р.С.З.)

А в с т р і я.

Лембергъ, 24-го Сентября.

Сегодня, городъ былъ въ большой опасности. Въ двѣнадцатомъ часу ночи 23 ч. с. м. загорѣлся домъ на ново-жидовской улицѣ, близъ синагоги. Пламя обхватило строеніе, прежде нежели увидѣли съ колоанчи на ратушѣ, при сильномъ восточномъ вѣтрѣ, такъ быстро разлилось, что не взиралъ на поспѣшную помощь, въ четверть часа сгорѣло нѣсколько домовъ. До утра сгорѣло 13 каменныхъ домовъ въ два и три этажа, а на многихъ окружныхъ домахъ надобно было разломать крыши. Даже за Пелтевъ заносило искры и облака дыма. Зрѣлище было ужасное, при самой дѣятельной помощи, въ особенности съ стороны находящихся здѣсь военныхъ командъ. Опасность еще не миновала, ибо и сегодня вечеромъ во внутренности многихъ домовъ и въ подвалахъ, тухать еще огонь. Съ прискорбіемъ сообщаемъ, что при этомъ несчастномъ случаѣ лишилось жизни, какъ слышно до 7 человекъ, частію изъ тѣхъ, кои спасаясь, выскакивали окошками, частію изъ заваленныхъ обломками стѣнъ; до 50 человекъ равныхъ привезены въ больницы. Повнесенные отъ пожара убытки значительны; теперь опредѣлить ихъ невозможно.

Прага, 17-го Сентября.

Сегодня происходило здѣсь собраніе Богемскаго сейма, созваннаго по высочайшей волѣ, подъ предсѣдательствомъ верховнаго Бургграфа гр. Хотенка. Наканунъ того дня происходилъ торжественный въездъ Коммиссаровъ сейма, а сегодня всѣ члены штатовъ собрались въ своей палатѣ, въ Королевскомъ Дворцѣ. Послѣ того прибыли Коммиссары сейма и на публичномъ засѣданіи прочли постулатъ на Нѣмецкомъ и Богемскомъ языкахъ. Тогда верховный Бургграфъ, отъ имени штатовъ, изъявилъ признательность Монарху, за милостивое дозволеніе дѣлать раскладку податей; послѣ чего Коммиссары сейма удалились съ обычною церемонією.

— Миланъ. —

Императоръ осматривая Амвросійскую библіотечку, приказалъ подавать себѣ самыя рѣдкія книги и рукописи, и обратилъ особенное свое вниманіе на хранящіяся въ этомъ заведеніи картины кисти Леонарда да Винчи. Въ домѣ Брера, предназначеномъ для выставки отечественныхъ издѣлій, Монархъ вмѣстѣ съ Княземъ Метернихомъ, съ живѣйшею радостію любовался успѣхами промышленности своего

Herasim, отправилъ ту въ церкви Опіеки Матки Босkiej љаљбне набољенство за умарља, въ obec wychowańców domu opieki sierot, заљоженого przez damy miasta Odessy i zostajęcего pod kierunkiemъ Hrabiny *Woroncow*. Trudno byљo bezъ szczegљlnego wzruszenia slyszeć tљliwe pienia dzieci, wznoszącыхъ swљj gљosъ czysty i mљlodociowy за spokoj duszy tej, ktљrej cљrka zawsze i wszędzie ma o nichъ staranie zъ taką chryścianańską troskliwością.

— W nagrodę odznaczajęcыхъ się pracъ i gorliwościi wъ sљżbie, na przedstawienie Ministra Sprawiedliwościi i uznane Komitetu Ministrљw, Najљaskawiej mianowani Radcy Stanu, Sprawujęcы obowiązki Ober-Prokuratorљwъ Rzadzęcего Senatu: 1-go Oddziaљu 5-go Departamentu *Karniolin-Piński*, i 2-go Departamentu *Danzasъ*, Rzeczywistymi Radzcami Stanu, zъ utwierdzeniemъ ichъ Ober-Prokuratorami pomienionychъ Oddziaљљwъ i Departamentu.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

P R U S S Y

Szczecin, 3 Października.

Wczora okoљo godz. 7 wieczoremъ przybyli tu, wracajęc do swego Państwa, NAJJAŚNIEJSI CESARZъ I CESAROWAъ ICHъ MOŚCъ ROSSYJSKY, wrazъ zъ ICHъ CESARSKIMI WYSOKOŚCIAMI WIELKIMI XIEŻNICZKAMI MARYJĄ, OLGĄ I ALEXANDRĄ, wъ towarzystwie Jego Kr. Wys. Xiecia Następcy Pruskiego. (А.Р.С.З.)

N I E M C Y.

Norymberga, 30 Czerwca.

Jego CESARSKA WYSOKOŚCъ WIELKA XIEŻE NASTĘPCA Rossyjski, ktљry d. 26 przedsięwziąљ podrљżъ zъ Poczdamu przezъ Altenburgъ i Lipskъ do Monachium, a wczora przenocowaљ wъ Pegnitz, dzisiaj o godz. 2 po południu tu przybyљ i stanąљ wъ hotelu Bawarskim. Po obiedzie WIELKI XIEŻE czыniљ przejaздкљ przezъ miasto. Jutro udaje się wъ dalszą podrљżъ. Jego CESARSKA WYSOKOŚCъ wъ najciszejszymъ incognito podrљtuje podъ imieniemъ Hrabiego Boroдинскаго, zъ orszakiemъ 24 osљbъ, pomiędy ktљórymi znajdujęc się Xieźęta Lieven, Bariatinskij i Dołgoruki, i Jenerał-Adjutantъ Kawelin. (А.Р.С.З.)

A U S T R Y A.

Lwљw, 24 Września.

Caљe miasto narazљone byљo dzisiaj na wielkie niebezpieczeństwo: przedъ północą zъ dnia 23 na 24 wszęczyљ się ogień na pierwszemъ piętrze pewnego domu przy Novej Żydowskiej ulicy, niedaleko boљnicy i ogarnąwszy domъ caљy, nimъ go zъ wieży ratuszowej postrzeżono, takъ nagle się rozszerzyљ przy mocnymъ wietrze wschodnim, że mimo najspieszniejszego ratunku wъ kwadransie kilka domљwъ sљpęnęљ. Do rana zgorzaљo 13 kamienicъ odwљchъ i trzechъ piątrachъ, a zъ wielu otaczajęcыхъ je musiaљo pozrywać dachy. Aљ za Peltewъ niekљto туманы iskiei i palące się gљównie. Pożarъ byљ okropny, a ratunekъ jakъ najdzielniejszy; szczegљlnie wojsku winniemy wielką wdzięcznoścъ za gorliwą i nieustraszoną pomoc. Dzisiaj wieczorъ nie minęљo jeszcze niebezpieczeństwo, albowiemъ wewnątrzъ domљwъ i wъ piwnicach gaszą ogień. Bolesno namъ donieścъ, iљ wъ tymъ okropnymъ wypadku straciљo, jakъ słychać, do 7 osљbъ życie, bądź wyskakujęc oknami zъ pięterъ, bądź podъ walięciami się murami; do 50 uszkodzonychъ zaś dostaљo się do szpitalљwъ. Strata wъ majątku jestъ wielka; dziś jej podać niepodobna.

Прага, 17-го Września.

Dziś odbywaљ się tutaj sejmъ postulatowy Krљlestwa Czeskiego podъ przewodnictwemъ najwyљszego Bургrabiego Hr. Chotek. Dniemъ wprzљdy, odprawili wjazdъ uroczysty kommissarze sejmowi, dzisiaj zaś wszyscy członkowie stanљwъ zъgromadziљli się wъ swojej izbie na zamku Krљlewskim. Następcie przybyli kommissarze sejmowi i przeczytali przy drzwiъ chъ otwartychъ postulatъ wъ języku niemieckimъ i czeskim. Tu najwyљszy бургrabia zљљżyљ Mонарше imieniemъ stanљwъ dzieki за љaskawy rozdziałъ podatkљwъ pomiędy rozmaitychъ kontrybuentљwъ; po czљmъ się kommissarze sejmowi ze zwykłą uroczystością oddalili.

— Медыолапъ —

Cesarzъ, zwiedzajęcъ bibliotecę Ambrozyską, kazaљ sobie podawać najrzadsze księgi i rљkopisma; przytљmъ szczegљlną zwrљciłъ bacznoścъ na przechowywane wъ tymъ zakładzie rysunki Leonardo da Vinci. Wъ pałacu Bрera, przeznaczonymъ na wystawę krajowychъ wyrobљwъ, Mонарcha wspљlnie zъ Xieciemъ Metternichemъ przypartywaљ się zъ żywą radością postępowi przemysłu krajowego, szczegљlniejъ co do wyrobљwъ bogatыхъ materyj

государства, въ особенности издѣліями богатыхъ шелковыхъ матерій и столоваго бѣлья, ни въ чемъ не уступающаго голландскому. Ихъ Императорскія Величества, милостиво разговаривали съ фабрикантами и заказали много вещей для своего двора. Сегодня, Монархъ со всею своею фамиліею, будетъ на балу, даваемомъ для двора обществомъ любителей Садоводства. (О.Г.Ц.П.)

ФРАНЦІЯ

Парижъ, 26 го Сентября.

Герцогъ Немурскій 2 Октября съ своими Адъютантами и Генераломъ Аталеномъ выезжаетъ чрезъ Белгію въ Германію. Принцъ намѣренъ пробить некоторое время въ Брюссель, Дрезденъ, Берлинъ и Мюнхенъ.

— Прежде много говорили о планѣ, увеличить число Министерскихъ отдѣленій. Теперь распространился вѣроятнѣйшій слухъ, что предположено уменьшить Министерства, чтобы болѣе сосредоточить дѣла и произвести болѣе согласія въ кабинетѣ.

— Национальные гвардейцы отправлявшіе вчера службу въ Тюильери, будто все подписали прошеніе на счетъ права къ выборамъ.

— Герцогиня Броли, дочь Г-жи Стаэль, умерла въ замкѣ Броли. Изъ дѣтей славной сей писательницы, остается теперь еще только Г. Рокка, зять Сенскаго Префекта, Графа Рамбюто.

27-го Сентября.

Мониторъ сообщаетъ сегодня телеграфическую депешу изъ Страсбурга отъ 26 ч. вечеромъ. „Французскій Посланникъ въ Швейцарію къ Президенту Совѣта Графу Моле.“ „Люцернъ (безъ числа). Президентъ Сейма сей часъ сообщилъ мнѣ ноту, которую 20 Сентября Людовикъ Бонапарте препроводилъ правленію Таргаусскаго Кантона, и въ которой онъ требуетъ отъ сего начальства, извѣстить Союзное правленіе, что онъ готовъ немедленно выехать, если ему даны будутъ паспорта, отъ посланниковъ Державъ, съ которыми онъ могъ бы приискать безопасное убѣжище. Въ письмѣ этомъ, говоритъ онъ о приобретенныхъ своихъ правахъ, но избѣгаетъ объявленія о двойномъ своемъ качествѣ, и утверждаетъ, что его отсутствіе nebudeť всегдашнее. Директорія сегодня вечеромъ (25 ч) препроводжаетъ сіе письмо Кантонамъ и отвѣчала Таргаусскому Правительству, что объявленія Принца слишкомъ лукавы, и не могутъ служить Директоріи основаніемъ къ официальному дѣйствію; она особенно должна знать мѣсто, куда хочетъ обратиться Людовикъ Бонапарте.“

— Министръ Внутреннихъ дѣлъ долго бесѣдовалъ вчера съ Инфантомъ Донъ Францискомъ де Паула. Вечеромъ Инфантъ получилъ чрезвычайнаго курьера изъ Мадрида, коего депеши казались были весьма важны, ибо Гр. Парсанъ немедленно отправленъ къ Графу Моле, для сообщенія ему. Въ многихъ политическихъ собраніяхъ распространился слухъ, что Инфантъ старается о помирении между Донъ Карлосомъ и Королевою. Нѣтъ кажется сомнѣнія, что онъ имѣетъ отношенія съ Карлистами.

— Сегодняшнія вечернія газеты сообщаютъ, что Лондонская конференція распущена.

28-го Сентября.

Королевскимъ распоряженіемъ вчерашняго числа определено, что 1 Мая 1839 въ Парижѣ въ большомъ квадратѣ на Элизейскихъ поляхъ будетъ открыта выставка произведеній Французской промышленности.

— Маршалъ Лобо слѣдующимъ рѣшительнымъ и приличнымъ образомъ отвѣчалъ на адресъ Бирмингемской Уніи къ Парижской національной гвардіи: „Господа! Я получилъ адресъ, которымъ вы удостоили меня. Не вникая въ самое дѣло, прямо объявляю вамъ, что я всегда почиталъ вооруженные союзы несообразными, для рѣшенія политическихъ вопросовъ. Въ противномъ случаѣ между нами немедленно появилась бы тираниа, которой я никогда и на подѣ какимъ видомъ не любилъ.“

— Вчера въ 6 часовъ вечера прибылъ Белгійскій курьеръ въ Министерство Иностранныхъ Дѣлъ и Гр. Моле спустя полчаса отправился въ Тюильери. Здѣшніе собиратели новостей, которые всегда почти совершенно знаютъ содержаніе дипломатическихъ депешъ утверждаютъ, что носится молва о пребываніи Принца Петра Бонапарте, старшаго сына Люціана, на Французскихъ границахъ и что онъ намѣренъ сдѣлать подобную отчаянную попытку, какъ его дядя. Безъ сомнѣнія, за Принцемъ Петромъ современныя прибитія его въ Белгію тщательно наблюдаютъ; но вообще извѣстно, что онъ никогда не одобрялъ поступки своего дяди и неоднократно письменно обращался къ нему, чтобы онъ далѣе безразсудными и странны-

jedwabnych i bielizny stołowej, w niczemъ nieustępującej hollenderskiej. Cesarstwo Ich Mość rozmawiali najtęskawiej z obecnymi fabrykantami i liczne przedmioty dla swego dworu zamówili. Dziś Monarcha, z całym gronem swej rodziny, zaszczyca swą obecnością bal dany, dla dworu przez towarzystwo lubowników ogrodów.

(G.R.K.P.)

FRANCYA.

Paryż, dnia 26 Września.

Xiążę Nemours d. 2 Października, ze swoimi adjuutantami i Jenerałem Athalin ma przedsięwziąć podróż przez Belgią do Niemiec. Xiążę zamierza czas niejaki zabawić w Bruxelli, Dreznie, Berlinie i Monachium.

— Przed niejakim czasem wiele mówiono o planie powiększenia liczby wydziałów ministerialnych. Dopiero rozbiegła się pewniejsza pogłoska, że zamierzono zmniejszenie ministerów, ażeby więcej skoncentrować interessa i więcej zaprowadzić jedności w gabinecie.

— Gwardziści narodowi, którzy wczora wieczorem odbywali służbę w Tuilleryach, mieli ogólnie podpisać petycję, względem prawa do wyborów.

— Xiężna Broglie, córka Pani Staël umarła w dobach Broglie. Z dzieci sławnej tej autorki pozostaje tylko P. Rocca, zięć Prefekta Sekwany, Hrabiego Rambuteau.

Dnia 27.

Monitor udziela dzisiaj depeszę telegraficzną ze Strażburga pod d. 26 wieczorem: „Posel Francuzki w Szwajcaryi do Prezydenta Rady Hrabiego Molé.“ „Lucerna (bez daty). Prezydent Sejmu właśnie udzielił mi notę, którą Ludwik Bonaparte 20 Września przesał Rządowi Turgowii i w której uprasza tę władzę o zawiadomienie Dyrekcyi Związkowej, że jest gotow natychmiast wyjechać, jeśliby mu od Postów Mocarstw wydane były pasporta, za którymi mógłby się udać na miejsce, mogące być dlań bezpiecznym schronieniem. W liście tym mówi o nabytych swych prawach, unika jednak wyrażenia o swym podwójnym charakterze i oświadcza zapewnienie, że nieobecność jego niebędzie trwać wiecznie. Dyrektoryum dzisiaj wieczorem (d. 25) przesyła list jego Kantonom i dało odpowiedź Rządowi Turgowii, że oświadczenie Xięcia zbyt jest podstępne, ażeby mogło służyć zasadą do kroku urzędowego ze strony Dyrekcyi; powinno ono przedewszystkiem wiedzieć o miejscu, dokądby się chciał udać Ludwik Bonaparte.“

— Minister Spraw Wewnętrznych długo bawił wczora u Infanta Don Franciszka de Paula. Wieczorem Infant otrzymał nadzwyczajnego gońca z Madrytu, którego depesze zdawały się być bardzo ważne, gdyż Hrabia Parsent natychmiast wystąpił do Hr. Molé, dla udzielenia mu takichych. W wielu salonach politycznych rozbiegła się pogłoska, że Infant pracuje nad układem pomiędzy Don Karlosem a Królową. Zdaje się żatnej nieulegać wątpliwości, że ma porozumienie z Karolistami.

— Tutejsze gazety wieczorne mają wiedzieć, że Konferencya Londyńska rozwiązana została.

Dnia 28.

Przez rozkaz Królewski z dnia wczorajszego postanowiono, że 1 Maja 1839, w Paryżu w wielkim czworokacie pol Elizejskich, ma być otworzona wystawa plodów przemysłu Francuzkiego.

— Marzałek Lobau na adres Unii Birminghamskiej do Paryzkiej Gwardyi narodowej, odpowiedział zwięzle i przyzwycię w następujący sposób: „Mości Panowie! Otrzymałem adres, kterym mnie zaszczyliciliście WPanowie. Nie wchodząc w rzecz samę, bez wahania się oświadczam WPanom, że korporacye zbrojne zawsze uważałem za niestosowne do naradzania się nad zapytaniami politycznymi. Jeśliby było inaczej tedybyśmy wkrótce wpadli w tyraniją, której nigdy i pod żadną niecierpiąłem postacią.“

— Wczora o godz. 6 wieczorem do Hotelu Ministerium Spraw Zewnętrznych przybył goniec Belgijski i w pół godziny Hrabia Molé udał się do Tuilleryów. Tutejsi nowiniarze, którzy zawsze dokładnie wiedzą treść depeszy dyplomatycznych, zapewniają, że jest mowa o przybyciu Xięcia Piotra Bonapartego, starszego syna Lucyana na granice francuzkie, i że ten ma w zamiarze podobny zuchwały zamach, jak stryj jego. Bez wątplienia, Xiążę Piotr, od przyhycia swojego do Belgii troskliwie jest strzeżony; lecz powszechnie wiadomo, że zawsze ganił postępowanie swojego stryja i niejednokrotnie listownie go wzywał, ażeby dalej przez nierozsądne i dziwaczne przedsięwzięcia, nienarażał całej swojej familii.

ми своими предпріятіями, не подвергалъ опасности всей своей фамиліи.

— Жур. *Presse* сообщаетъ слѣдующее: „Отправленный изъ Мадрита 20 ч. курьеръ доставилъ извѣстіе, что 19 ч. подписанъ контрактъ въ отношеніи Алмаденскихъ рудниковъ. Посему братья Ротшильды пять лѣтъ сряду будутъ владѣть сими рудниками. Они платятъ Испанскому Правительству 60 піастровъ за центнеръ ртути, которая теперь въ Лондонѣ по 94 піастра. Они уже впередъ уплатили 10 милл. реаловъ (2,500,000 фр.). Изъ сей суммы войско получило теперь 800,000 фр. Кроме того Гг. Б. и Коми. доставятъ изъ Бордо 1 милл. фр. въ Пампелону а торговый домъ Р. и С. 500,000 фр. въ Бильбао.

29-го Сентября.

Constitutionnel полагаетъ, что Правительство получило уже извѣстіе объ отъѣздѣ Принца Людвига Наполеона изъ Арненберга и что онъ съ Австрійскимъ паспортомъ обратится въ Иллирію.

— По случаю дня рожденія Герцога Бордоскаго, происходятъ сегодня въ Ст. Жерменскомъ предмѣстьи многія собранія и празднества. Герцога начинаютъ сегодня 18 годъ.

— Говорятъ объ отозваніи Герцога Монтебелло изъ Швейцаріи, съ назначеніемъ Посланникомъ въ Неаполь.

— *Парижс. Мониторъ* несообщая мѣста ни числа публикуетъ слѣдующую телегр. депешу: „25 Карлист. баталіоновъ собрались въ Бискай и въ Менской доли. Многочисленные транспорты отправляются въ Бальмазеду, гдѣ 23 ч. находились Д. Карлосъ и Марото. Карлисты кажутся хотѣть завладѣть Португалеттою, которая снабжена недавно провіантомъ и артиллеріею. Гарнизонъ получилъ изъ Санъ Себастьяна 500 чел. въ подкрѣпленіе. Эспартеро 18 ч. былъ въ Гаро. Его войско кромѣ 8 батал. отправленныхъ въ Кастилію, было разставлено отрядами отъ Санта Маріа-де Куба до Она. (A.P.S.Z.)

ИСПАНІЯ.

Мадридъ, 20-го Сентября.

Говорятъ, что по представленію Эспартеры Генералъ Риверо получалъ военное Министерство.

Съ Испанскихъ границъ.

По письмамъ изъ Вера отъ 21 Сентября, 19 ч. между войскомъ Генерала Але и Карлистами подъ командою Франсиска Гарсіа, произошло близъ Пуэнта ла Рейла кровопролитное сраженіе. Але потерялъ 400 чел. взятыми въ плѣнъ и одно орудіе и принужденъ отступить въ городъ Пуэнта ла Рейна.

(A.P.S.Z.)

НИДЕРЛАНДЫ.

Амстердамъ, 27-го Сентября.

Журн. *Handelsblad* исправляетъ прежнее свое донесеніе о удержаніи 24 статей Лондонской конференціею, съ извѣщеніемъ только недоимочной части долга. Лондонскій его корреспондентъ напротивъ уведомляетъ его, что о совершенномъ выполненіи 24 статей совѣтъ недумаютъ, и что уполномоченные пяти дворовъ, составили теперь новый трактатъ между Голландіею и Бельгіею по коему не только вся недоимка, но также изъ признанныхъ для Голландіи въ годъ 8,400,000 гульденовъ, должно быть уступлено отъ двухъ до трехъ милл. гульденовъ: равномѣрно увѣряютъ, что надежда на счетъ скорого окончательнаго устройства дѣлъ не сбудется.

(A.P.S.Z.)

ТУРЦІЯ.

Константинополь, 12-го Сентября.

8 ч. с. м. Императорско-Россійскій Посоль Г. Бутеневъ, въ первый разъ послѣ приѣзда посѣщалъ Министровъ Порты. Г. Посланникъ сопровождается бывшій донинѣшнимъ исправлявшимъ дѣла Барономъ Рикманомъ, который при семъ случаѣ прощался съ Оттоманскими Министрами. Г. Рикманъ сегодня на Австрійскомъ пароходѣ *Фердинандъ I* отправился въ Галацъ а оттуда въ Букарестъ для вступленія опять въ должность Генеральнаго Консула.

— По донесеніямъ изъ Дарданелловъ Англійскій Вице-Адмиралъ Стопфордъ 5 ч. с. м. съ эскадрою состоящею изъ одного трехпалубнаго, двухъ линійныхъ кораблей, одного пароваго фрегата, одной корветы и одною брига прибылъ къ Тенедосу и сталъ на якорь. Въ то же время три другіе Англійскіе линійные корабли прибыли въ Вурлу, изъ коихъ два присоединяются потомъ къ эскадрѣ Адмирала Стопфорда. Турецкій флотъ подъ начальствомъ Капитанъ-Паши отплылъ изъ Вурлы въ Чесму.

(A.P.S.Z.)

— *Dzien. Presse* zawiera, co następuje: „Wystany d. 20 goniec z Madrytu przywiózł wiadomość, że d. 19 podpisany został kontrakt, względem kopalni w Almaden. Zatem bracia Rotschildowie, przez 5 lat kolejno będą w posiadaniu tych kopalni. Płaca oni Rządowi Hiszpańskiemu 60 piastrow za centnar żywego srebra, które teraz płaca w Londynie po 94 piastry. Zaliczono już z góry pierwszą opłatę 10 mill realów (2,500,000 fr.) Z tej summy wojsko otrzymało teraz 800,000 fr. Oprócz tego PP. B. i Comp. dostarczą z Bordeaux 1 mill. fr. do Pampelony, a dom handlowy R. i S. 500,000 fr. do Bilbao.

29 Września.

Constitutionnel ma wiedzieć, że Rząd już otrzymał wiadomość o wyjeździe Ludwika Napoleona i że ten, opatrzone w pasporta Austriackie, uda się do Illiryi.

— Dzień urodzin Xięcia Bordeaux dał dzisiaj powód do licznych zgromadzeń i uroczystości na przedmieściu Saint Germain. Xięże zaczyna dzisiaj 18 ty rok wieku.

— Mówią o odwołaniu Xięcia Montebello ze Szwajcaryi i przeznaczają go na Posła do Neapolu.

— *Monitor Paryzki*, niudzielając miejsca, ani daty, ogłasza następującą depeszę telegraficzną: „25 batalionów Karolistowskich zgromadziło się w Biskai na dalinie Mena. Liczne transporta odchodzą ciągle do Balmaseda, gdzie d. 23 znajdowali się jeszcze Don Karlos i Maroto. Karolisci chcą zda się opanować Portugaletę, która niedawno opatrzoną została żywnością i artylleryą. Garnizon otrzymał w posiłku 500 ludzi z San Sebastian. Espartero d. 18 był w Haro. Wojsko jego oprócz 8 batalionów, które wysłane zostały do Kastylji, rozstawione było w szachownice od Santa Maria-de-Cuba do Ona.” (A.P.S.Z.)

HISZPANIA.

Madryt, 20-го Września.

Mówią teraz, że Jenerał Rivero na przełożenie Espartero otrzyma wydział Ministerjum Wojny.

Od granic Hiszpańskich.

Podług listów z Vera pod 21 Września d. 19 pod Puente la Reyna zaszła mordercza bitwa pomiędzy wojskami Jenerała Alaix i Karolistami pod dowództwem Franciszka Garcia. Alaix stracił 400 wziętych w niewolę i jedno działo i przymuszonym był cofnąć się do miasta Puente la Reyna. (A.P.S.Z.)

NI D E R L A N D Y.

Amsterdam, 27-го Września.

Dzien. Handelsblad prostuje dawniejsze doniesienia swoje o utrzymaniu 24 artykułów przez Konferencyą Londyńską z jedynym wyjątkiem zaległej części długu. Londyński jego korrespondent donosi mu raczej teraz, że całkiem nie myślą o zupełnem wykonaniu 24 artykułów, i że pełnomocnicy pięciu Dworów ułożyli teraz nowy traktat między Hollandyą a Bельгіą, podług którego nie tylko cała zaległość, ale nawet z przyznanych rocznie dla Hollandyi 8,400,000 florenów, ma bydz odstępiono od dwóch do trzech mill. flor. Również znowu zapewniają, że nadzieja, względem prętkiego ostatecznego uregulowania sprawy, niewznie skutku. (A.P.S.Z.)

TURCYA.

Stambuł, 12-го Września.

Do. 8 ter. m. Cesarско-Rossijski Poseł P. Buteniew, oddawał pierwszą wizytę Ministróm Porty. Poseł towarzyszony był przez dotychczasowego Pełnomocnika Barona Rückmana, który przy tej okoliczności pożegnał się z Ottomańskimi Ministrami. P. Rückman na Austriackim parochodzie *Ferdynand I* odplynął dzisiaj do Galaczu, a stamtąd uda się do Bukarestu, dla objęcia tam znowu Konsulatu Jeneralnego.

— Podług doniesień z Dardanellów, Angielski Vice-Admirał Stopford do. 5 ter. m. z eskadrą złożoną z jednego okrętu trzypokładowego, dwóch okrętów liniowych, jednej fregaty parowej, jednej kórwety i jednego brygu, przybył pod Tenedos i stanął na kotwicy. Jednocześnie trzy inne okręty Angielskie przybyły do Vurli, z których dwa miały się potem połączyć z eskadrą Admirala Stopford. Flotta Turcka pod rozkazami Kapudana-Bazy odplynęła z Vurli do Chesmy.

(A.P.S.Z.)